

GOVERNMENT DIPLOMA IN CO-OPERATION AND ACCOUNTANCY

Sunday, 27th May 2018

(Time : 2.00 p.m. to 5.00 p.m.)

(Maximum Marks - 100)

HISTORY, PRINCIPLES AND MANAGEMENT IN CO-OPERATION

PAPER - IV

(Version – English and Marathi)

N. B. : (1) Attempt any five Questions.

(2) All Questions carry equal marks.

(3) English version shall be considered as authentic.

1. What is mean by Co-operation ? Explain the principles of Co-operation. 20
2. Explain the historical development in the co-operation movement. 20
3. Explain the future of co-operative movement with the help of following factors. 20
 - (A) Privatization
 - (B) Globalization
 - (C) Liberalization
 - (D) Computer era
4. Defination of Audit ? Explain the objective and types of Audit. 20
5. Explain the powers, duties and resposibilities of Co-operation Auditor. 20
6. Explain specific role of the following important Co-operative Institutions in the Co-operative movement. 20
 - (A) National Co-operative Development Corporation
 - (B) National Dairy Development Board
 - (C) Vaikunth Mehata Institute of Co-operative Management
 - (D) Maharashtra State Agriculture and Marketing Board
7. Explain importance of main role of Maharashtra State Co-operative Bank as to Apex Co-operative Bank. 20
8. Write short notes. (any four) 20
 - (A) Maclagan Committee
 - (B) CRAFTICARD Committee
 - (C) Vaidhyathan Committee
 - (D) Gorwala Committee
 - (E) Mehta Committee
 - (F) Taluka Co-operative Supervision Union
9. Explain the working process of Maharashtra Khadi and Village Industries Board. 20

मराठी रूपांतर

सहकाराचा इतिहास, तत्त्वे आणि व्यवस्थापन

पेपर - ४

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(३) इंग्रजी माध्यमातील प्रश्नपत्रिका अधिकृत समजावी.

१. सहकार म्हणजे काय ? सहकाराची तत्त्वे सविस्तर स्पष्ट करा. २०
२. सहकारी चळवळीच्या विकासाचा इतिहास सविस्तर स्पष्ट करा. २०
३. मुक्त अर्थव्यवस्थेतील सहकारी चळवळीची भवितव्ये पुढील घटकांच्या साहाय्याने स्पष्ट करा. २०
 - (अ) खाजगीकरण
 - (ब) जागतिकीकरण
 - (क) उदारीकरण
 - (ड) संगणकीय युग
४. अंकेक्षण म्हणजे काय ? अंकेक्षणाची उद्दिष्टे आणि प्रकार स्पष्ट करा. २०
५. सहकारी लेखापरीक्षकाचे अधिकार, कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा. २०
६. सहकारी चळवळीतील पुढील महत्त्वाच्या सहकारी संस्थांची विशेष भूमिका स्पष्ट करा. २०
 - (अ) राष्ट्रीय सहकारी महामंडळ
 - (ब) राष्ट्रीय दुग्ध विकास मंडळ
 - (क) वैकुंठ मेहता सहकारी प्रशिक्षण संस्था
 - (ड) महाराष्ट्र राज्य कृषी व पणन मंडळ
७. राज्यातील शिखर बँक म्हणून राज्य सहकारी बँकेची सहकार चळवळीतील भूमिका स्पष्ट करा. २०
८. टिपा लिहा. (कोणतेही चार) २०
 - (१) मॅक्लॅगन समिती
 - (२) क्रॉफिकार्ड समिती
 - (३) वैद्यनाथन समिती
 - (४) गोरवाला समिती
 - (५) मेहता समिती
 - (६) तालुका सहकारी निरीक्षण संघ
९. महाराष्ट्र खादी व ग्रामोद्योग मंडळाची कार्यपद्धती स्पष्ट करा. २०